

GÓRY STOŁOWE I OKOLICE (11)

01 UZDROWISKA (13)

Kudowa-Zdrój – Pijalnie wód mineralnych (15) • Tężnia solankowa (17) • Ogród Muzyczny (17) • Ławeczka ogrodnika (19) • Rzeźba Leśny Lud (19) • Polanica-Zdrój – Pijalnie wody mineralnej (23) • Rzeźby parkowe (26) • Stoliczek Wiesława Malki i Zbigniewa Horbowego (27) • Rzeźba niedźwiedzia (29) • Pomnik Adama Mickiewicza (29) • Polanickie niedźwiadki (30) • Rzeźba szczęśliwych psów (32)

02 ZABYTKOWE ZESPOŁY URBANISTYCZNE (41)

Lewin Kłodzki – Dawny ratusz miejski (43) • Nowa Ruda – Ratusz miejski (45) • Figura św. Floriana (45) • Fontanna św. Jana Chrzciciela (45) • Radków – Mury miejskie (49) • Ratusz miejski (49) • Kolumna Matki Bożej Szkaplerznej (49) • Wambierzyce – Pomnik Daniela von Osterberg (54) • Maryjny feretron (54) • Figura Wilgefortis (55)

03 ZAMKI I PAŁACE (57)

Pałac Magnisów w Bożkowie (61) • Ruiny zamku Homole (61) • Pałac w Jeleniowie (62) • Zamek w Ratnie Dolnym (62) • Dwór Górny w Nowej Rudzie (63) • Zamek Stillfriedów w Nowej Rudzie (63) • Pałac w Szczytnej (64) • Zamek Leśna Skała w Szczytnej (64) • Dwór w Ścinawce Dolnej (65) • Dwór w Tłumaczowie (65) • Pałac w Ścinawce Średniej (66) • Zamek Kapitanowo w Ścinawce Średniej (66) • Zamek Sarny w Ścinawce Górnej (67)

04 SANKTUARIA, KOŚCIOŁY, KAPLICE (69)

Sanktuarium Wambierzyckiej Królowej Rodzin i Patronki Ziemi Kłodzkiej w Wambierzycach (71) • Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej Ziemi Noworudzkiej na Górze Wszystkich Świętych (72) • Sanktuarium NMP Nieustającej Pomocy w Polanicy-Zdroju (72) • Kościół św. Jana Pawła II w Bartnicy (73) • Kościół świętych Piotra i Pawła w Bożkowie (73) • Kościół św. Bartłomieja Apostoła w Czermnej (73) • Kościół św. Bartłomieja w Czerwienicy (74) • Kościół św. Barbary w Drogosławiu (74) • Kościół św. Marcina w Dzikowcu (74) • Kościół Trójcy Świętej w Jeleniowie (75) • Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Jugowie (75) • Kościół św. Jerzego w Krajanowie (75) • Kościół Miłosierdzia Bożego w Kudowie-Zdroju (76) • Kościół św. Michała Archaniola w Lewinie Kłodzkim (76) • Kościół św. Michała Archaniola w Ludwikowicach Kłodzkich (76) • Kościół św. Marii Magdaleny w Łęczycach (77) • Kościół św. Wita w Niwie (77) • Kościół św. Mikołaja w Nowej Rudzie (77) • Kościół Bożego Ciała w Nowej Rudzie (78) • Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Nowej Rudzie (78) • Kościół św. Anny w Nowej Rudzie (78) • Kościół Wniebowzięcia NMP w Nowej Rudzie (79) • Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Nowej Wsi Kłodzkiej (79) • Kościół św. Jana Chrzciciela w Pasterce (79) • Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Przygórzu (80) • Kościół św. Andrzeja Boboli w Radkowie (80) • Kościół św. Doroty w Radkowie (80) • Kościół świętych Piotra i Pawła w Raszkowie (81) • Kościół Narodzenia NMP w Słonym (81) • Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Słupcu (81) • Kościół św. Marcina w Sokolcu (82) • Kościół św. Jana Chrzciciela w Szczytnej (82) • Kościół św. Jakuba Apostoła w Ścinawce Dolnej (82) • Kościół św. Stanisława Kostki w Ścinawce Dolnej (83) • Kościół Bożego Ciała w Ścinawce Średniej (83) • Kościół św. Marii Magdaleny w Ścinawce Średniej (83) • Kościół św. Mikołaja w Świerkach (84) • Kościół świętych Piotra i Pawła w Tłumaczowie (84) • Kościół św. Piotra Kanizjusza we Włodowicach (84) • Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Zakrzku (85) • Kaplica Matki Bożej Bolesnej w Brzozowiu (85) • Kaplica Czaszek w Czermnej (85) • Kaplica Matki Bożej w Jawornicy (86) • Kaplica św. Jana Nepomucena w Lasku Miejskim (86) • Kaplica loretańska w Nowej Rudzie (86) • Kaplica św. Jana Nepomucena w Sarnach (87) • Kaplica Matki Bożej Bolesnej na Wolanach (87) • Kaplica Maryjna Bukowej Góry (87) • Dawny kościół ewangelicki w Polanicy-Zdroju (88) • Kościół Chrystusa Pana w Kudowie-Zdroju (89) • Kościół Trójcy Świętej w Pstrążnej (89) • Kościół ewangelicko-metodystyczny w Ścinawce Średniej (89)

05 KALWARIE PLENEROWE (91)

Droga Krzyżowa na górze Kalwaria (Wambierzyce) (92) • Kalwaria na Hanuli (Batorów-Śczytna) (92) • Kalwaria w Lasku Miejskim (Lewin Kłodzki) (93) • Kalwaria na Kościelcu (Słupiec-Nowa Ruda) (93) • Kalwaria na Szczytniku (Śczytna) (93)

06 RUCHOME SZOPKI (95)

Ruchoma szopka w Czeremnej (Kudowa-Zdrój) (96) • Ruchoma szopka w Wambierzycach (97)

07 NEPOMUCENY (99)

Bożków (101) • Czerwieńczyce (101) • Dzikowiec (101) • Jugów (102) • Lewin Kłodzki I (102) • Lewin Kłodzki II (102) • Niwa (103) • Nowa Ruda I (103) • Nowa Ruda II (103) • Nowa Ruda III (104) • Podlesie (Wolibórz) (104) • Radków I (104) • Radków II (105) • Ratno Dolne (105) • Ratno Górne (105) • Słupiec (Nowa Ruda) (106) • Szczytna I (106) • Szczytna II (106) • Ścinawka Średnia I (107) • Ścinawka Średnia II (107) • Ścinawka Średnia III (107) • Wambierzycy I (109) • Wambierzycy II (109) • Wolibórz (109)

08 KAMIENNE KRZYŻE (111)

Krzyż Marty w Batorowie (Szczytna) (113) • Krzyż Georga Aulichy w Batorowie (Szczytna) (113) • Kamienny krzyż w Czerwieńczytach (113) • Kamienny krzyż w Dzikowcu (115) • Kamienny krzyż w Lewinie Kłodzkim (115) • Kamienny krzyż w Wambierzycach (115)

09 POMNIKI, RZĘBY, FIGURY (117)

Pomnik Violetty Villas w Lewinie Kłodzkim (118) • Tablica pamiątkowa Franza Pabla na Szczelińcu Wielkim (119) • Tablice pamiątkowe na Wielkich Tarasach (119) • Kamień pamiątkowy na górze Jeździec (120) • Trójpański Kamień na Leszczyńcu (120) • Pomnik Franza Eckerta w Nowej Rudzie (120) • Kapliczka-pomnik Górników w Jugowie (121) • Pomnik Górnik w Przygórzu (121) • Pomnik Trudu Górniczego w Słupcu (Nowa Ruda) (121) • Pomnik Trzech Kultur w Czeremnej (Kudowa-Zdrój) (122) • Grób żydowskich więźniarek w Zakrzu (Kudowa-Zdrój) (122) • Pomnik Saperów w Ścinawce Dolnej (122) • Obelisk Przeszłości w Radkowie (123) • Fontanna Herbowa w Radkowie (123) • Pomnik Pamięci w Ścinawce Średniej (123) • Obelisk pamięci ofiar obozu pracy w Ścinawce Średniej (124) • Mamut Maniek w Szczytnej (124) • Ławeczki Szwajka i Żagłoby w Szczytnej (125)

10 ZABYTKI TECHNIKI I PRZEMYSŁU (127)

Huta Szkła Artystycznego Barbara w Polanicy-Zdroju (128) • Kamieniołom Mogador w Łęczycach (130) • Kamieniołom piaskowca w Radkowie (130) • Młyn wodny w Radkowie (131) • Browar w Radkowie (131) • Dawna Kopalnia Nowa Ruda (132) • Domy tkaczy-płócienników w Nowej Rudzie (132) • Praski Trakt (133) • Droga Stu Zakrętów (133)

11 ZABYTKI TECHNIKI KOLEJOWEJ (135)

Tunel kolejowy pod górą Grodoczyn (136) • Tunel kolejowy pod górą Szubieniczna (136) • Wiadukt kolejowy w Piekielnej Dolinie (137) • Wiadukt kolejowy w Lewinie Kłodzkim (137) • Wiadukty kolejowe w Ratnie Dolnym (138) • Czarny Most w Nowej Rudzie (139) • Most na Zapałkach w Drogosławiu (140) • Most kolejowy w Zdrojowisku (140) • Most kolejowy w Ludwikowicach Kłodzkich (141) • Tunele kolejowe pod Świerkową Kopą (141)

12 MUZEA, GALERIE, ARTYŚCI (143)

Muzeum Zabawek w Kudowie-Zdroju (144) • Izba pamięci Violetty V. w Lewinie Kłodzkim (145) • Anielska Obora w Jarkowie (145) • Ekocentrum Parku Narodowego Gór Stołowych w Kudowie-Zdroju (146) • Geopark w Radkowie (146) • Muzeum Suszyńskich Kamieni w Suszynie (147) • Muzeum Kultury Pogranicza im. Ignaza Riemanna w Wambierzycach (147) • Galeria Słoneczna sezonowo w Polanicy-Zdroju (149) • Aleja Gwiazd Koszykówki w Polanicy-Zdroju (150) • Geopark Kamienny Trakt w Szczytnej (150) • Muzeum przy Tunelu w Świerkach (151) • Dom-muzeum Josepha Wittiga w Słupcu (Nowa Ruda) (151) • Muzeum Sztuki Drukarskiej i Poligrafii w Nowej Rudzie (153) • Muzeum Techniki Militarnej Mölke w Ludwikowicach Kłodzkich (153)

13 SKANSENY I BUDOWNICTWO LUDOWE (155)

Skansen Dawnych Sprzętów w Wambierzycach (156) • Szlak Ginących Zawodów w Czeremnej (Kudowa-Zdrój) (156) • Dzwonnica alarmowa w Dańcovie (157) • Dzwonnica alarmowa w Kudowie-Zdroju (157) • Dzwonnica alarmowa w Jerzykowicach Wielkich (157) • Dzwonnica alarmowa z Gołaczowa (Skansen w Pstrążnej) (157) • Muzeum Kultury Ludowej Pogórza Sudeckiego Skansen w Pstrążnej (Kudowa-Zdrój) (158)

14 AGROTURYSTYKA I REGIONALNE SMAKOŁYKI (161)

Agroturystyka Pod Jaworami w Taszowie (163) • Agroturystyka U Helci Na Krańcu Świata w Studzienniu (165) • Agroturystyka Bobrowniki w Szczytnej (166) • Polanickie Gofry (169) • Regionalny pstrąg kłodzki (171)

15 OSOBLIWOŚCI PRZYRODY (175)

Szozelinięc Wielki (177) • Błędne Skały (177) • Radkowskie Skały (180) • Białe Skały (180) • Skalne Grzyby (181) • Łężyckie Skałki (181) • Skały Puchacza (182) • Wodospady Pośny (182) • Kragłe Mokradło (183) • Kruca Kopa (183) • Góra Ptak z Fortem Karola (184) • Narożnik (184) • Skalna Czaszka (185) • Kamień Popielny (185) • Pielgrzym (186) • Pustelnik (186) • Ścianki (187) • Urwisko Batorowskie (187) • Wielkie Torfowisko Batorowskie (189) • Skała Józefa (189) • Grzybki w Złotnie (190) • Piekielna Dolina (190) • Reliktowy bór sosnowy na Garnarzu (191)

16 WIEŻE I PUNKTY WIDOKOWE (193)

Wielkie Tarasy na Szczelińcu Wielkim (195) • Tarasy Południowo-Wschodnie na Szczelińcu Wielkim (195) • Altana Miłości w Kudowie-Zdroju (196) • Platforma widokowa na Guzowatej (196) • Platforma widokowa na Orlich Skałach (197) • Wieża widokowa Suszynka (197) • Wieża widokowa na Górze św. Anny (198) • Wieża widokowa na Górze Wszystkich Świętych (198) • Wieża widokowa na Grodziszcu (199) • Wieża widokowa na Włodzickiej Górze (199)

17 SPORT, ZABAWA, RELAKS (201)

Pole golfowe GolfSpa w Szczytnej (203) • Adventure Mini Golf w Radkowie (203) • Letni tor saneczkowy Góralka w Polanicy-Zdroju (204) • Skateplaza w Szczytnej (204) • Ścianka wspinaczkowa w Polanicy-Zdroju (204) • Ścianka wspinaczkowa Szyb Nowy I w Słupcu (Nowa Ruda) (205) • Ścianka wspinaczkowa i park linowy w Szczytnej (205) • Basen Wodny Świat w Kudowie-Zdroju (205) • Kryta pływalnia Aqua Centrum w Nowej Rudzie (206) • Letni basen kąpielowy w Nowej Rudzie (206) • Camping Stołowogórski w Radkowie (206) • Botanica Active Park w Radkowie (207) • Wzgórze Marii w Polanicy-Zdroju (208) • Basen kąpielowy w Polanicy-Zdroju (209) • Mikilandia w Lewinie Kłodzkim (210) • Fun Park w Polanicy-Zdroju (210) • Park Dinozaurów w Karłowie (211) • Trasy narciarstwa biegowego w Karłowie (211)

18 AZJATYCKIE KLIMATY (213)

Ogród japoński w Jarkowie (214) • Gompa Dropan Ling w Darnkowie (215)

19 IMPREZY I WYDARZENIA CYKLICZNE (217)

Potrójna Korona w Radkowie (218) • Festiwal Na Zdrowie! w Polanicy-Zdroju (218) • Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej w Polanicy-Zdroju (218) • Noc Świętojańska w Pstrążnej (219) • Mi-strzostwa w Tradycyjnym Koszeniu Trawy w Szczytnej (219) • Festiwal im. Ignaza Reimanna w Wambierzycach (219) • Róża Kłodzka w Kudowie-Zdroju i Pstrążnej (220) • Festiwal CZ-PL im. Pawła Królikowskiego w Kudowie-Zdroju (220) • Festiwal Góry Literatury w Nowej Rudzie, Radkowie i Sarnach (220) • Pejzaże Qlinarne Polanicy (221) • Festiwal Wołodia pod Szczelińcem w Radkowie i Gajowie (221) • Cepowisko w Pstrążnej (221) • Festiwal Moniuszkowski w Kudowie-Zdroju (222) • Międzynarodowy Festiwal Folkloru w Nowej Rudzie (222) • Festiwal Szachowy im. Akiby Rubinsteina w Polanicy-Zdroju (222) • Wielka Feta Agroturystyczna w Szczytnej (223) • Skąd się bierze wełna? w Karłowie (223) • Garmin Triminor w Radkowie (223) • Cały Kazio Festiwal Marii Czubaszek i Wojtki Karolaka w Polanicy-Zdroju (224)

UPRZYSTĘPNIENIE SZCZELIŃCA WIELKIEGO (231)

REGION TURYSTYCZNY BROUMOVSKO (241)**20 ZAMKI I PAŁACE (245)**

Relikty zamku Strmen (246) • Relikty zamku Skály (246) • Pałac Bischofstein w Skálach (247) • Pałac Adršpach w Dolnim Adršpachu (248) • Relikty zamku Adršpach (249) • Pałac w Meziměstí (249)

21 ZABYTKI SAKRALNE (251)

Kościół św. Prokopa w Bezděkovie nad Metují (252) • Kościół św. Marii Magdaleny w Božanovie (252) • Kościół Ducha Świętego w Broumovie (253) • Kościół świętych Piotra i Pawła w Broumovie (253) • Kościół św. Wacława w Broumovie (253) • Kościół św. Wojciecha w Broumovie (254) • Kościół Wszystkich Świętych w Heřmánkovicach (254) • Kaplica Matki Bożej Śnieżnej na górze Hvězda (254) • Kościół świętych Jerzego i Marcina w Martinkovicach (255) • Kościół św. Barbary w Otovicach (255) • Kościół św. Jakuba Większego w Ruprechticach (255) • Kościół św. Małgorzaty w Šonovie (256) • Kościół św. Michała Archanioła w Verněřovicach (256) • Kościół św. Anny w Vižňovie (256) • Klasztor benedyktynów w Broumovie (257) • Kościół Najświętszej Marii Panny w Broumovie (257) • Klasztor benedyktynów w Policy nad Metují (258) • Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Policy nad Metují (258) • Kościół Podwyższenia Krzyża Świętego w Horním Adršpachu (259) • Kościół św. Wawrzyńca w Teplicach nad Metují (259) • Kościół Trójcy Świętej w Zdoňovie (260) • Pustelnia i kościół pokutny w Kamencu (260) • Kaplica Matki Bożej Różańcowej w Ticháckovym lese (261) • Droga Krzyżowa z Bramą Sądu w Suchým Dole (261) • Kaplica Matki Bożej z Lourdes w Suchým Dole (261) • Droga Krzyżowa w Martinkovicach (262) • Droga Krzyżowa w Božanovie (263) • Droga Krzyżowa w Krčinach (263) • Droga Krzyżowa w Stárkovie (263)

22 ZABYTKI MILITARNE I TECHNIKI (265)

Samodzielny schron piechoty T-S 19 Turov (266) • Samodzielny schron piechoty T-S 20 Na Pláni (266) • Kopalnia miedzi Bohumír w Jívce (267) • Młyn Dřevíček w Horním Dřevíču (267) • Browar w Broumovie (268) • Dworzec kolejowy w Meziměstí (269)

23 MUZEA I EKSPOZYCJE (271)

Muzeum Ziemi Broumovskiej w Broumovie (272) • Galeria dziecięca Lapidarium w Broumovie (272) • Galeria Dom w Broumovie (273) • Sala wystawowa LokArt w Broumovie (273) • Muzeum modeli papierowych w Policy nad Metují (274) • Muzeum klocków Merkur w Policy nad Metují (274) • Muzeum miasta Police nad Metují (275) • Stara szkoła „Dřevěnka” w Policy nad Metují (275)

24 OSOBLIWOŚCI PRZYRODY I PIĘKNE WIDOKI (277)

Skály Teplíckie (278) • Skály Adršpaskie (279) • Broumovskie Šciany (280) • Kamienna Brama (281) • Góra stołowa Ostaš (281) • Grzyby Slavenské (282) • Wieża widokowa Čáp (282) • Wieża widokowa Ruprechtický Špičák (283) • Wieża widokowa Vysoká Srbská (283) • Punkt widokowy na Křižovém vrchu (283) • Punkt widokowy Supí hnízdo (284) • Punkt widokowy na Starozámeckým vrchu (284) • Punkt widokowy Krtičkova vyhlídka (284) • Punkt widokowy Skalní divadlo (285) • Punkt widokowy Slavenská vyhlídka (285) • Punkt widokowy Laudonova kaple (285)

25 SPORT, ZABAWA, RELAKS (289)

Farma Wenet w Broumovie (293) • Pole golfowe Grosshof w Broumovie (293) • Centrum Walzel w Meziměstí (294) • Centrum sportowe Artamon w Bukovicy (294) • Centrum sportowe w Teplicach nad Metují (295) • Park wodny AQA Land w Meziměstí (295) • Kąpielisko BCB w Janovičkach (296) • Kąpielisko w Policy nad Metují (296) • Kąpielisko w Teplicach nad Metují (296) • Ośrodek narciarski Janovičky (297) • Ośrodek narciarski Kamenec (297) • Ośrodek narciarski Radvanice (297)

REGION TURYSTYCZNY POGRANICZE KŁODZKIE (299)

26 ZAMKI I PAŁACE (303)

Pałac w Náchodzie (306) • Pałac w Novým Měste nad Metují (306) • Pałac Ratibořice (307) • Zamek Vížmburk (307)

27 ZABYTKI SAKRALNE (309)

Drewniana dzwonnica w Rtyni v Podkrkonoši (310) • Kościół św. Jakuba Większego w Červenym Kostelcu (310) • Kościół Wniebowzięcia NMP w Českéj Skalice (311) • Kościół św. Mikołaja w Jaromierzu (311) • Kościół św. Wawrzyńca w Náchodzie (312) • Kościół św. Jana Chrzciciela w Slavoňovie (312) • Ośrodek pielgrzymkowy w Małych Svatoňovicach (313)

28 ZABYTKI MILITARNE I TECHNIKI (315)

Twierdza Josefov (316) • Grupa warowna Dobrošov (317) • Schron piechoty N-S 82 Březinka (317) • Stara papirnia – Młyn Čapków w Hronovie (318) • Drewniany dom w Úpicach (318) • Obserwatorium astronomiczne w Úpicach (319) • Browar Primátor w Náchodzie (319)

29 MUZEA I EKSPOZYCJE (321)

Dom Boženy Němcovej w Červenym Kostelcu (322) • Muzeum Boženy Němcovej w Českéj Skalice (322) • Szkoła Barunki w Českéj Skalice (323) • Dom rodzinny Aloisa Jiráska w Hronovie (323) • Muzeum miejskie w Jaromierzu (324) • Muzeum kolejnictwa w Jaromierzu (324) • Muzeum magii w Jaromierzu (325) • Pierwsze Muzeum Historii Wojskowości w Jaromierzu (325) • Muzeum braci Čapków w Małych Svatoňovicach (326) • Muzeum Ziemi Náchodzkiej w Náchodzie (326) • Muzeum wózków, lalek i dokumentów patentowych w Náchodzie (327) • Galeria Sztuk Pięknych w Náchodzie (328) • Galeria Zázvorka w Novým Měste nad Metují (329) • Muzeum miejskie w Novým Měste nad Metují (329) • Muzeum wiejskie w Radčy (330) • Muzeum miejskie w Rtyni v Podkrkonoši (330) • Muzeum miejskie i Galeria J. W. Mezerovej w Úpicach (330)

30 OSOBLIWOŚCI PRZYRODY I PIĘKNE WIDOKI (331)

Dolina Babuni (332) • Dolina Piekło (333) • Schronisko Jiráskova chata w Dobrošovie (333) • Wieża pałacowa Maselnica w Novým Měste nad Metují (334) • Wieża widokowa Žaltman (334) • Wieża widokowa Na Signálu (334) • Wieża widokowa Sendraž (335) • Wieża widokowa Žernov (335) • Wieża widokowa Vysoká Šrbská (335)

31 SPORT, ZABAWA, RELAKS (337)

Małe uzdrowisko Běloves w Náchodzie (338) • Uzdrowisko Velichovky (339) • Park rozrywki Za Humny w Vršovce (340) • Szlak Bajki w Červenym Kostelcu (340) • Kąpielisko Jiráska w Náchodzie (341) • Kąpielisko w Velkým Dřevíczu (341) • Kąpielisko w Jaromierzu (341) • Jezioro Rozkoš (342)